

HÀO KHÍ TƯƠNG BÌNH HIỆP

Trong hai cuộc kháng chiến hào hùng của dân tộc, Tương Bình Hiệp là địa bàn vô cùng ác liệt. Vì đây là vùng đất có vị trí chiến lược quan trọng, là bàn đạp để tiến vào thị xã Thủ Dầu Một; là khu đệm để tiến đánh đặc khu Sài Gòn- Gia Định và vùng “tam giác sắt”. Tương Bình Hiệp còn là nơi lực lượng kháng chiến của miền Nam xây dựng cứ địa anh hùng. Với âm mưu chiếm đóng Tương Bình Hiệp, mở rộng ra Thủ Dầu Một, xâm chiếm vùng đất Đông Nam bộ, địch thường xuyên tổ chức các cuộc càn quét, biến Tương Bình Hiệp thành vùng đất trắng để tiêu diệt lực lượng cách mạng. Làm sao có thể kể hết những gian khó bà con nơi đây phải gánh chịu trong những tháng năm mưa bom lửa đạn. Nhưng, Chi bộ và nhân dân nơi đây vẫn kiên trì bám trụ, liên tục chiến đấu. Lực lượng du kích xã đã phối hợp với C.61 nhiều lần tấn công địch ở những địa điểm trọng yếu trên địa bàn như quốc lộ 13, Gò Mối, Cầu Định, cầu bà Sảng, cầu bà Cô, cầu lò Lu... diệt được hàng trăm tên địch và thu được nhiều loại vũ khí. Lịch sử đã ghi lại biết bao chiến trận cùng sự mưu dũng, hy sinh của nhân dân Tương Bình Hiệp.

Để tưởng nhớ các anh hùng đã anh dũng hy sinh vì nền độc lập, tự do của quê hương, những tượng đài được xây dựng, những tên đường được vinh danh. Đối diện trụ sở UBND xã Tương Bình Hiệp là con đường huyết mạch, tôn danh liệt sĩ Bùi Ngọc Thu như một sự tri ân người con gái đã hy sinh tuổi thơ, sức trẻ góp phần xây dựng nên hào khí vùng đất Tương Bình Hiệp anh hùng.

Ngược dòng thời gian, trở về những năm sáu mươi của thế kỷ trước, chuyện cô học sinh Bùi Ngọc Thu với sức học chiếm thứ hạng cao trong lớp, cùng những lời thơ yêu quê hương, đất nước đã trở thành niềm tự hào của gia đình, dòng họ, làng xóm. Nhưng, câu chuyện về người Tương Bình Hiệp xưa và nay tự hào nhất về Bùi Ngọc Thu chính là tinh thần giác ngộ cách mạng từ rất sớm - ở tuổi 12, với con đường đấu tranh cách mạng anh dũng của chị.

Liệt sĩ Bùi Ngọc Thu sinh năm 1950, trong một gia đình nghèo với truyền thống yêu nước của xã Tương Bình Hiệp. Đây là giai đoạn cả nước đang sôi sục kháng chiến chống thực dân Pháp, rồi đế quốc Mỹ. Cả Nam bộ thực hiện lời hiệu triệu “*thà chết tự do hơn sống nô lệ*” của chủ tịch Hồ Chí Minh. Gia đình liệt sĩ Bùi Ngọc Thu, nhân dân Tương Bình Hiệp hòa cùng toàn dân Nam bộ thực hiện lời thề “*quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền tự do và độc lập*”. Sinh ra trên vùng đất giàu truyền thống cách mạng, lớn lên trong những tháng năm hào hùng của dân tộc, Bùi Ngọc Thu đã chứng kiến biết bao cảnh đau thương do bọn xâm lăng gây nên. Tinh thần yêu nước được nung nấu, thấm

nhuần. Khi còn ngồi trên ghế nhà trường, chị đã tham gia các phong trào học sinh yêu nước. Để đàn áp phong trào yêu nước trong nhà trường đang phát triển cao, đế quốc Mỹ đã đóng cửa một số trường học. Hành động ấy như giọt nước làm tràn ly. Nhiều học sinh đã quyết định xa trường để đi theo tiếng gọi thiêng liêng của tổ quốc. Trong phong trào ấy, nhiều người biết đến giao liên Bùi Ngọc Thu với đôi mắt sáng, bước chân nhanh nhẹn, trái tim hừng hực lòng căm thù giặc ngoại xâm, cùng tinh thần thà hy sinh quyết không đầu hàng.

Bùi Ngọc Thu không chỉ là đứa con hiếu thảo của Trương Bình Hiệp - huyện Châu Thành, chị còn là thành viên của đội quân báo liên lạc Tỉnh ủy Thủ Dầu Một. Sau khi được tham gia lớp đào tạo quân báo, Bùi Ngọc Thu trở thành một trong những giao liên nòng cốt, được tổ chức tin tưởng phân công nhiều nhiệm vụ quan trọng. Chị tham gia nhiều trận chiến ác liệt từ địa bàn Vĩnh Hòa, Vĩnh Lợi, Phú Chánh, Phú Mỹ, Định Hòa, Tân An, Trương Bình Hiệp đến vùng căn cứ Trung An của Củ Chi. Đi đến đâu chị cũng nắm được tình hình của đối phương và truyền được thông tin quan trọng đến đồng đội. Đã gần nửa thế kỷ trôi qua kể từ ngày Bùi Ngọc Thu hi sinh, nhưng trong ký ức những người thân, đồng đội, đồng chí của chị, mọi người vẫn nhớ về một tinh thần lạc quan vào tương lai, hăng hái làm việc cùng với sự sôi nổi đầy chất trẻ của một giao liên gan dạ.

Tham gia kháng chiến trong bốn năm. 16 tuổi, ở lứa tuổi trăng rằm đẹp nhất của đời người con gái chị đã hy sinh. Bùi Ngọc Thu ngã xuống cho đồng chí, đồng đội và nhân dân Trương Bình Hiệp càng quyết tâm đứng lên đấu tranh anh dũng giành độc lập cho quê hương. Chị đã sống đầy ý nghĩa, không hoài phí một đời người được sinh ra và lớn lên trong những tháng năm đất nước chìm trong lửa đạn. Anh hùng tuổi 16 Bùi Ngọc Thu mãi mãi là tấm gương cho thế hệ trẻ hôm nay và mai sau noi theo.

Bùi Ngọc Thu đã hy sinh, nhưng hình ảnh chị vẫn còn sống mãi cùng những địa danh một thời hào hùng. Nổi danh nhất là Mật khu Hồ Trầu, địa danh đã gắn liền với nhiều trận đánh ác liệt cùng những chiến công Bùi Ngọc Thu và bao người con Trương Bình Hiệp đã làm nên. Giờ đây, Hồ Trầu được biết đến như khu rừng sinh thái của xã, rừng bình yên, tạo cảnh quang thiên nhiên chan hòa giữa không gian đô thị phát triển của Bình Dương. Tuy nhiên, Hồ Trầu xanh tươi vẫn mang trong mình những vết hằn sâu do chiến tranh gây nên. Những địa đạo như bị lãng quên theo thời gian vô tình được phát hiện trong quá trình khai thác đất đá khiến bao người trầm lắng vì những tháng ngày hào hùng lại hiện về nguyên sơ. Đây là dấu tích minh chứng hùng hồn cho những tháng năm oanh liệt trên đất Trương Bình

Hiệp. Đầu năm 1962, theo tinh thần phát động của Tỉnh ủy, Chi bộ xã Tương Bình Hiệp quyết định xây dựng địa đạo mật khu Hồ Trầu.

Năm 1965- 1968 là những tháng ngày chiến tranh diễn ra ác liệt nhất trên đất Tương Bình Hiệp. Tại Hồ Trầu, đã có những trận chiến kéo dài suốt 3 ngày đêm, lực lượng du kích xã thiếu về nhân lực lẫn quân trang nhưng với tinh thần quyết giành độc lập, gìn giữ quê hương, bao người con Tương Bình Hiệp đã lập nên những chiến công oanh liệt. Điển hình như trận chiến tháng 7 năm 1967, địch tập trung lực lượng lớn của trung đoàn chủ lực thuộc sư đoàn 5 cùng tiểu đoàn lính địa phương quân và đoàn bình định với 10 xe ủi tiến hành càn quét, ủi đất, phá rừng nhằm san bằng địa hình, tìm hầm bí mật để đánh bật cán bộ, du kích ra khỏi địa bàn. Nhưng, Mật khu được đào theo hình chữ chi với sức chứa hàng trăm người. Miếng hầm được trở ra nhiều hướng với hệ thống hầm chông, hố đinh được bố trí xung quanh. Hai bên mật khu được gài trái nổ dày đặc tạo thành khu tử địa. Nên ngay tại vòng ngoài trái nổ đã làm hư xe và tiêu hao một phần lính địch, tạo điều kiện thuận lợi cho lực lượng địa phương vững tin quyết chiến. Mật khu Hồ Trầu đã trở thành căn cứ chiến đấu lợi hại, chỗ đứng chân cho quân và dân Tương Bình Hiệp trong cuộc đấu tranh ác liệt với Mỹ- ngụy.

Bên cạnh Mật khu Hồ Trầu, Tương Bình Hiệp còn nhiều địa danh gắn liền với những chiến tích lớn của địa phương như Miếu âm hồn, còn có tên là Miếu Thiên địa hội. Trong hai cuộc kháng chiến, đây là nơi tổ chức các cuộc họp, sinh hoạt của những người yêu nước. Năm 1972, du kích xã phối hợp với bộ đội chủ lực tập kích địch tại đây đã tiêu diệt được lực lượng lớn lính nghĩa quân. Năm 1977, khi về thăm Sông Bé, Tổng Bí thư Lê Duẩn đã đến thăm miếu và chỉ đạo địa phương phải gìn giữ, tu bổ để làm cơ sở giáo dục truyền thống cách mạng cho các thế hệ mai sau. Chùa Long Quang không chỉ là địa điểm hoạt động cách mạng trong hai cuộc kháng chiến của quân và dân Tương Bình Hiệp, mà nay còn là một trong những kiến trúc nghệ thuật danh lam thắng cảnh của tỉnh Bình Dương.

Thời gian có thể xoa dịu nỗi đau do chiến tranh gây ra. Nhưng, lịch sử không bao giờ quên những nhân tố làm nên thành công trong các cuộc kháng chiến. Những địa danh xưa là ngôi nhà chung của những người cùng chí hướng, nay được tôn tạo trở thành những điểm di tích lịch sử. Gắn liền với những địa danh nổi tiếng là truyền thống yêu nước, tinh thần cách mạng sâu sắc của người dân Tương Bình Hiệp

Mỗi tác đất, mỗi công trình nơi đây đều ghi dấu ấn lịch sử. Và ở đất Tương Bình Hiệp này, còn biết bao ngôi nhà mà trong đó chứa đựng những điều bí mật về

một thời gian lao mà anh dũng của hàng ngàn người con đất Miền Đông anh hùng. Như ngôi nhà của gia đình ông Trương Văn Long ở ấp 2, xã Tương Bình Hiệp với căn hầm bí mật được gìn giữ nguyên vẹn. Ngày xưa, toàn xã có bao nhiêu gia đình có hầm bí mật đã nuôi dưỡng cán bộ cách mạng, đến nay vẫn còn là một ẩn số. Theo những vị cựu chiến binh địa phương thì trong xã có rất nhiều hầm bí mật được xây dựng từ mồ hôi, nước mắt và cả xương máu của biết bao chiến sĩ trung kiên và những người dân yêu nước. Những chiến công thầm lặng ấy đã góp phần tạo nên những thắng lợi kỳ diệu, dấu lịch sử không sao ghi chép hết, nhưng nó mãi lắng đọng, dâng trào trong tâm hồn mỗi người con đất Việt.

Người làm rạng rỡ hào khí vùng đất Tương Bình Hiệp không ai khác chính những người con được sinh ra, lớn lên tại đất anh hùng này. Chỉ tính riêng quân và dân xã Tương Bình Hiệp đã có hàng ngàn người tham gia kháng chiến, trên 300 gia đình liệt sĩ. Dòng máu đỏ của cha ông đã thấm đẫm trên từng tấc đất tươi xanh hôm nay. Những đóng góp công sức, xương máu của quân và dân Tương Bình Hiệp là biểu tượng của tinh thần yêu nước nồng nàn, của chủ nghĩa anh hùng cách mạng, của trí thông minh và lòng dũng cảm. Tên tuổi của họ mãi mãi đi vào lịch sử. Tổ quốc ghi công những anh hùng liệt sĩ đã hy sinh cho sự trường tồn của đất nước. Đó là đạo lý. Đó là đạo nghĩa. Đó là tính nhân văn. Đó là tinh thần dân tộc. Truyền thống cách mạng hào hùng của Tương Bình Hiệp đã được Nhà nước ghi nhận và phong tặng danh hiệu *Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân*.

Thời gian dần trôi, lịch sử đã sang trang, Đảng bộ và nhân dân Tương Bình Hiệp không ngừng phấn đấu viết tiếp khúc khải hoàn trên mặt trận xây dựng và phát triển quê hương.

Qua các kỳ đại hội, đảng bộ và nhân dân Tương Bình Hiệp đều xác định kinh tế phát triển theo hướng tiểu thủ công nghiệp, thương mại, dịch vụ và nông nghiệp. Các ngành nghề truyền thống được chú trọng phát triển. Trong đó, sơn mài vẫn là ngành chủ lực.

Theo nguồn sử liệu địa phương thì nghề sơn mài đã hình thành và phát triển trên đất Tương Bình Hiệp trên 300 năm. Từ xưởng vẽ, sơn mài bước ra cuộc sống, đi về các làng nghề, tạo nên sự hội ngộ diệu kỳ giữa họa sĩ và nghệ nhân. Sản phẩm ngày càng phong phú, đa dạng đáp ứng được thị hiếu thẩm mỹ, nhu cầu sử dụng của khách hàng và sơn mài Tương Bình Hiệp trở thành một thương hiệu nổi tiếng. Đỉnh cao là sự ra đời của xưởng sơn mài Thanh Lễ đã tạo nên một mốc son mới cho chiếc nôi sơn mài Tương Bình Hiệp. Sự phát triển rực rỡ về mọi mặt trong những năm

gần đây không chỉ là niềm tự hào của một làng nghề, mà sơn mài Tương Bình Hiệp còn là di sản văn hóa đáng trân trọng của cả dân tộc.

Trải qua các thế hệ nghề nhân, sơn mài Tương Bình Hiệp vẫn giữ được nét đẹp truyền thống, đó là sự tinh xảo nhẹ nhàng thanh thoát, đậm đà tính cách Á Đông. Nhiều sản phẩm không chỉ là hàng hóa mỹ nghệ đơn thuần, mà đạt tới chất lượng cao về mỹ thuật, để trở thành những tác phẩm có giá trị nghệ thuật. Hiện nay, làng sơn mài Tương Bình Hiệp không còn nhiều gia đình sản xuất thủ công như những năm tám mươi của thế kỷ trước. Nhưng, hàng trăm công ty, doanh nghiệp tư nhân đã ra đời đáp ứng nhu cầu thẩm mỹ, chất lượng cũng như số lượng sản phẩm. Những đơn vị này đã góp phần nâng cao thương hiệu sơn mài Tương Bình Hiệp, đưa sản phẩm đến nhiều nước trên thế giới. Đó cũng là quy luật. Một quy luật tất yếu của sự phát triển. Tương Bình Hiệp vùng đất mưa bom tan hoang ngày nào giờ được thay thế bởi những căn nhà kiên cố. Và rồi đây, khu đô thị mới Tương Bình Hiệp sẽ được xây dựng hội đủ các tiêu chuẩn cấp quốc gia, là sự giao hòa của văn hóa làng nghề truyền thống với nhịp độ kinh tế sôi động của tỉnh Bình Dương.

Tương Bình Hiệp - vùng đất nổi danh trong kháng chiến, nổi tiếng về làng nghề truyền thống. Và hôm nay, Đảng bộ và nhân dân Tương Bình Hiệp viết tiếp trang sử vàng qua công cuộc xây dựng và phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, giữ vững an ninh quốc phòng. Hướng đến một đô thị mới với những tiêu chuẩn phù hợp với điều kiện phát triển chung của Thủ Dầu Một. Góp phần đưa Bình Dương lên đô thị loại một trong tương lai gần.

Ngọc Minh - Bảo tàng Bình Dương

Tài liệu tham khảo:

Lịch Sử Đảng bộ xã Tương Bình Hiệp.

Tư liệu điền dã.

Theo:

Ông Nguyễn Văn Phương- Nguyên Bí thư xã Tương Bình Hiệp- TX Thủ Dầu Một- Bình Dương.

Bà Nguyễn Thị Tư- mẹ nuôi liệt sĩ Bùi Ngọc Thu

Ông Trần Quốc Cường- Cựu chiến binh xã Tương Bình Hiệp- TX Thủ Dầu Một- Bình Dương.

Ông Trương Văn Long- Ấp 2- xã Tương Bình Hiệp- TX Thủ Dầu Một- Bình Dương.

Ông Nguyễn Văn Chánh- Bí thư xã Tương Bình Hiệp- TX Thủ Dầu Một- Bình Dương

Ông Trần Thanh Long- Chủ tịch UBND xã Tương Bình Hiệp- TX Thủ Dầu Một- Bình Dương.